

Силабус
навчальної дисципліни
«СУДОВА МЕДИЦИНА»
найменування дисципліни

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Група	II MC-31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра хірургічних дисциплін і невідкладних станів
Викладач курсу	К.мед.н., доц. Нечипоренко Галина Володимирівна
Контактна інформація викладача	E. mail: nechgalya@gmail.com Група у Viber, GoogleClassroom..
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 1 Рік підготовки – II Семестр – II Лекції – 20 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 50 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Судова медицина» є вибірковою дисципліною з спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для подальшого використання одержаних знань у практичній роботі сестри медичної. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система особливих медичних знань про морфологічні зміни тканин та органів людини при їх насильницьких ушкодженнях, умінь і навиків проведення відповідних судово-медичних експертиз з використанням різноманітних досліджень.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Судова медицина» є формування професійних знань і навичок щодо питань організаційно-методичного забезпечення проведення судово-медичної експертизи розладу здоров'я і смерті від різних видів зовнішнього впливу (фізичного, хімічного, біологічного, психічного) зоформуванням результатів досліджень. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:

	– організацію судово-медичної експертизи в Україні; – сучасні наукові дані та можливості судово-медичної експертизи; – судово-медичні засоби експертизи насильницької смерті; – судово-медичні засоби експертизи тілесних ушкоджень для оцінки стану здоров'я і ступеня тяжкості заподіяної шкоди здоров'ю; – принципи відбору біологічного матеріалу для різних видів дослідження; – норми та правила професійної етики, деонтології, конфіденційності в роботі відділення судової медицини; – види та ведення медичної документації у відділенні судової медицини; – чинні накази та інструктивні листи МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я; вміти: – демонструвати вміння проводити огляд трупа на місці події; – встановлювати факт настання біологічної смерті; – описувати та вилучати речові докази біологічного походження під час огляду місця події; – описувати тілесні ушкодження за загальноприйнятою схемою їх опису; – визначити ступінь тяжкості тілесних ушкоджень при обстеженні потерпілих, обвинувачуваних та інших осіб; – вести медичну документацію; – володіти морально-деонтологічними принципами у спілкуванні з пацієнтами; – дотримуватись чинних наказів та інструктивних листів МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я.
Програмні результати навчання	– Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань. – Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями у організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності. – Виявляти активність у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю. – Створювати і погоджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання. – Демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів.
Політика курсу	Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією KOVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, *семінари/практичні/лабораторні заняття* курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет і завдання судової медицини, історія її розвитку. Процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи	2
2.	Загальні питання судово-медичної танатології. Особливості судово-медичної експертизи трупів новонароджених	2
3.	Судово-медична експертиза встановлення тяжкості тілесних ушкоджень, стану здоров'я та віку. Експертиза спірних статевих станів та статевих злочинів	2
4.	Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від механічних чинників. Ушкодження від дії тупих предметів. Транспортна травма	2
5.	Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії гострих предметів. Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень	2
6.	Судово-медична експертиза механічної асфіксії	2
7.	Судово-медична експертиза ушкоджень від дії фізичних факторів зовнішнього середовища	2
8.	Основи судово-медичної експертизи отруєнь	2
9.	Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії біологічних чинників. Речові докази біологічного походження	2
10.	Судово-медико-криміналістичні методи дослідження об'єктів судово-медичної експертизи. Ятрогенна патологія	2
Разом:		20

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Судово-медична танатологія. Демонстрація розтину трупа. Особливості судово-медичної експертизи трупів новонароджених	4
2.	Судово-медична експертиза потерпілих, звинувачуваних та інших осіб: встановлення ступеню тяжкості тілесних ушкоджень. Судово-медична експертиза суперечних статевих станів і статевих злочинів	4
3.	Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень та смерті від механічних чинників. Судово-медична експертиза механічної асфіксії	4
4.	Судово-медична експертиза ушкоджень від дії фізичних факторів зовнішнього середовища, хімічних речовин, біологічних чинників. Ятрогенна патологія	4
5.	Модульний контроль I. Організація судово-медичної експертизи та загальні питання судової медицини. Судово-медичні засоби експертизи насильницької	4

	смерті	
	Разом:	20

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку судової медицини у відповідному регіоні України	4
2.	Встановлення недоношеності та переношеності новонародженого	4
3.	Судово-медична експертиза третьої статі	4
4.	Клінічні та патоморфологічні прояви черепно-мозкової травми	4
5.	Судово-медична експертиза транспортної велосипедно-мотоциклетної травми	4
6.	Судово-медична експертиза ушкодження холостими патронами, атиповими снарядами зброї та від вибухів	4
7.	Судово-медична експертиза краш-синдрому	4
8.	Судово-медична експертиза загальної і місцевої дії кульової блискавки	4
9.	Історія розвитку судової токсикології в Україні	3
10.	Судово-медична експертиза отруєння сулемою	3
11.	Встановлення батьківства після смерті чоловіка	4
12.	Трансплантація, її правові засади	4
13.	<i>Підготовка до модульного контролю 1</i>	4
	Разом:	50

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Судова медицина. За ред. проф. В.Ф.Москаленка, проф. Б.В. Михайличенка.- К.: Медицина, 2012.- с. 43 -77, 112 -127.
2. Герасименко О.І., Герасименко К.О., Антонов А.Г.-Судова медицина.- К.:Заславский А.Ю., 2017. – с.15- 57, 265- 291.
3. Лісовий А.С., Голубович Л.Л. Судова медицина.- Київ.- 2008.- 483с.
4. Судово-медична експертиза: навчальний посібник у 3-х частинах /Будко Г.Ю., Романюк А.М., Карпенко Л.І. // Суми. - Вид-во: СумДУ. - 2008.- 1-ша частина – 134 с., 2-га частина - 132 с., 3-тя частина- 77 с.
5. Завальнюк А. Х. Судова медицина: Курс лекцій. – 2-ге видання, перероблене і доповнене / А. Х. Завальнюк. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2006. – 672 с.

Допоміжна:

1. Кримінально-процесуальний кодекс України //Київ, Вид-во «Право» - 2016. -376с.
2. Франчук В. В. Навчальні таблиці з судової медицини / В. В.Франчук. – Тернопіль: Вектор, 2012 . – 62с.
3. Франчук В. В. Методичні вказівки до практичних занять з судової медицини та медичного законодавства / В. В. Франчук, С. В. Трач Росоловська, А. З. Миколенко. –Тернопіль: Укрмедкнига, 2011. – 74 с.
4. Банчук М.В., Войченко В.В., Зарицький Г.А., Петрошак О.Ю. Процесуальні, організаційні та етичні основи судово-медичної експертизи в Україні. Навчально- методичний посібник за заг.ред професора В.Д.Мішалова. // К., 2010. – 243 с.
5. Бачинський В.Т., Кулик О.Ф., Савка І.Г., Ванчуляк О.Я. Первинний огляд трупа на місці його виявлення. // Чернівці, 2010. – 212 с.

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування та тестового контролю.

	Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульного контролю (у два етапи: тестові завдання та контроль практичних навичок), з виставленням підсумкової оцінки.																																																								
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій. Практичні заняття проводяться з використанням методичних рекомендацій, таблиць, мультимедійних презентацій, екскурсії у судово-медичну лабораторію Самостійна позааудиторна робота студентів забезпечується методичними рекомендаціями. У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom. Лекції та практичні заняття будуть проводитися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsAp (за вибором академічної групи).																																																								
Необхідне обладнання	У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom. У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.																																																								
Критерії оцінювання	Схема нарахування та розподіл балів <table><tr><th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th><th rowspan="3">МО</th><th rowspan="3">ПМО</th><th rowspan="3">ECTS</th><th rowspan="3">За національною шкалою</th></tr><tr><th colspan="6">Модуль 1</th></tr><tr><th>T1</th><th>T2</th><th>...Tn</th><th>САП</th><th>МК 1</th><th>МО</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS. Шкала оцінювання: національна та ECTS <table><tr><th>За 100-бальною шкалою</th><th>За національною шкалою</th><th>За шкалою ECTS</th></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td>A</td></tr><tr><td>80-89</td><td>добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>добре</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td>задовільно</td><td>D</td></tr><tr><td>51-59</td><td>задовільно</td><td>E</td></tr><tr><td>35-50</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>FX</td></tr><tr><td>0-34</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td><td>F</td></tr></table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						МО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО											За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						МО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																												
Модуль 1																																																									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																				
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																							
90-100	відмінно	A																																																							
80-89	добре	B																																																							
70-79	добре	C																																																							
60-69	задовільно	D																																																							
51-59	задовільно	E																																																							
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																							
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																							
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу																																																								